

Viimsi valla Randvere-Tädu kogukonnaala erakorraliste raiete arutelu

Koosoleku kokkuvõte

Koosolek toimus 20. novembril 2025 Viimsi valla Randvere päevakeskuses algusega kell 17.00.

Osales 13 inimest, teiste hulgas Viimsi valla keskkonnaosakonna juhataja Taavi Rebane, Viimsi valla keskkonna vanemspetsialist Maris Markus, Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi RMK) Kirde regiooni varumisjuht Sander Heinla ja RMK Kirde regiooni kaasamisspetsialist Alar Süda.

Koosolekut juhatas RMK Kirde regiooni kaasamisspetsialist Alar Süda.

A. Süda selgitas, et valdavalt asuvad Viimsi riigimetsad kohaliku omavalitsuse moodustatud looduskaitsealade piiranguvööndites, seepärast pole siin viimased ligi kümme aastat metsa majandatud. Viimsi valla metsades on 44% kuusikuid ja suur osa sellest on küpsed. Viimastel aastatel on ürasekikahju ja tormide tõttu hüppeliselt tõusnud kuivanud puude ja tormimurru osakaal.

A. Süda selgitas, kuidas jõuti Viimsi valla kuusikute raie vajaduse teemani. 2024. aastal saadeti keskmiselt iga 2-3 nädala tagant RMK-le teade, et Tädu õpperajale või teedele on kukkunud puid. Tädu õpperajal juhtus ohtlik olukord, kus puu kukkus rajal olnud inimeste lähedale. Seejärel koostas RMK Tädu õpperajale ohtlike puude raieks lähteülesande. Selle kinnitasid vääriselupaikade osas keskkonnaamet ja mujal kaitseala valitseja – Viimsi Vallavalitsus. Raie tehti 2025. aasta veebruaris. Oktoobri alguses tuli RMK-le tagasiside, et Tädu matkaraja põhjaosas on uued puud kukkunud raja lähedale.

Tekkis arusaam, et midagi tuleb Viimsi kuusikutega ette võtta. Probleemi arutati 17.12.2024 ja 02.10.2025 Viimsi vallamajas, hulgaliselt vahetati sellel teemal ka kirju.

Esimesel koosolekul lepidi kokku, et vald, kogukonnad ja RMK pakuvad välja võimalikud lahendused. Kuna kõige hullem kuusikute olukord oli Randvere piirkonnas, otsustati alustada sealt. RMK pakkus välja 15 kõige nähtavamad ja tormimurru ning kuivanud puudega kohta, kus peaks midagi ette võtma. Abiks oli avalik Maa- ja Ruumiameti MaaeluGIS surnud puude kaardikiht 2022. aasta seisuga: <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/link/H3OnjO1j>. Ka Randvere kogukonna sisene küsitlus andis probleemkohtadena samu piirkondi.

Aruteludel jõuti seisukohale, et kvartalil VI059 eraldisel 7, VI059-10, VI060-20 ja VI064-6 oleks kõige mõttekam tormimurd koristada ja kuivanud puud raiuda lageraiena. Nendel eraldistel on enamikus tormimurru häilud ja kuivanud puud. Vähesed veel elusad kuni 132 aastased kuused ei peaks seal suure tõenäosusega lähiaastate tormidele vastu. Säilikpuudena jääksid kasvama tormile vastupidavamad puud (mänd, kask, tamm, saar) ja looduslikku mitmekesisust soodustavad haavad. Säilikpuude säilitamise põhimõtted ja kogus lepitakse kokku eraldi. Teede ääres ja majade pool servas säilitatakse maksimaalselt põõsarinnet. Teede ja jalgradade äärest koristatakse umbes 10 m kauguseni oksad jm raiejäätmed.

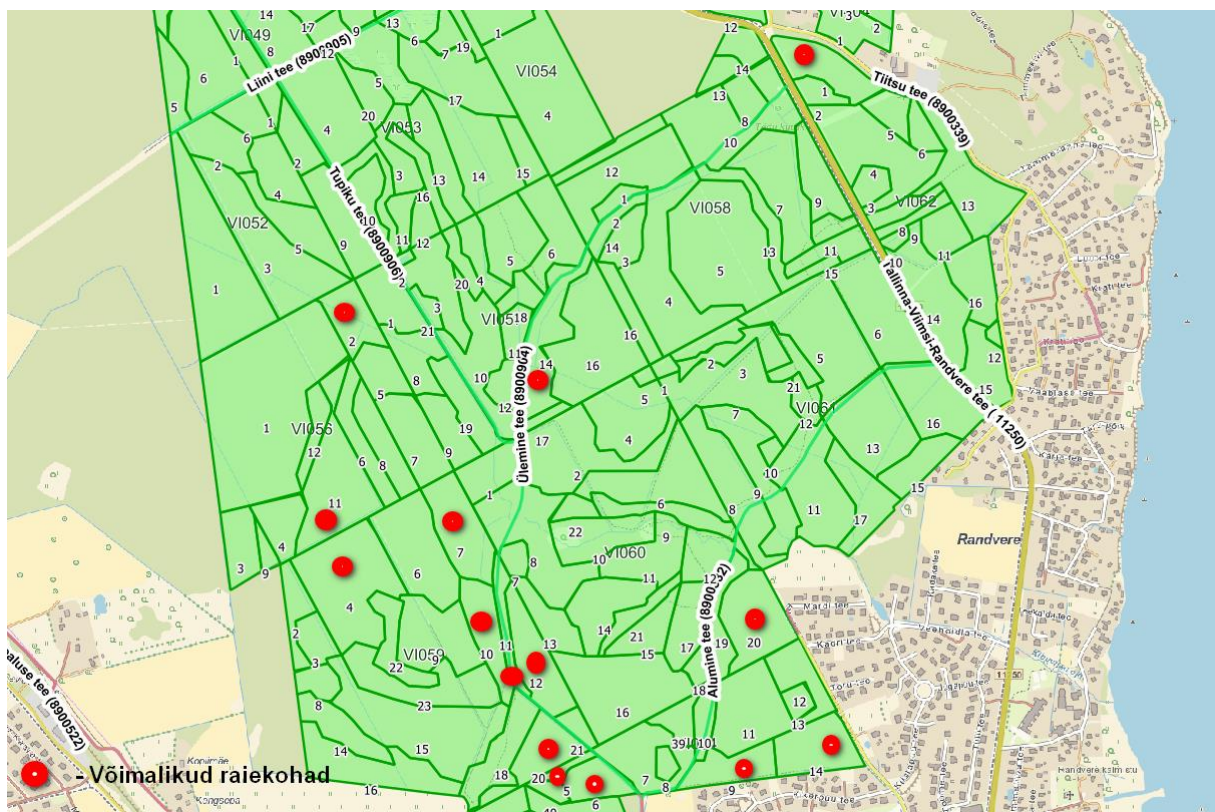
Lageraielankidele istutatakse järgneval kevadel männitaimed.

Metsaeraldistel, kus otsustatakse läbi viia lageraie, tellib RMK keskkonnaametilt metsakaitselise ekspertiisi. Keskkonnaameti lubava otsuse põhjal on RMK-I õigus lageraie läbi viia ka kaitseala piiranguvööndis kaitseala valitseja (vald) tingimustel ja kooskõlastusel. See on vajalik põhjusel, et piiranguvööndites oleks RMK-I muidu arengukava põhjal lageraiete tegemine keelatud (RMK-sisene otsus).

Sanitaarraiate puhul koristatakse tormimurd, raiutakse kuivanud puud ja kasvujõuetuseni kahjustatud puud. Raiet tehakse kergemate harvendusraiate jaoks mõeldud masinatega. Sanitaarraie puhul kuusikus saavad mingil määral kahjustada alles jäävate kuuskede pinnalähedased juured. Jätkub tormituulte ligipääs kasvama jäävatele kuuskedele. Seepärast on suure tõenäosusega oodata lähiaastatel neis kuusikutes suuremat tormimurdu ja puude hukkumist.

Kõiki raieid tehakse vaid juhul, kui on piisavalt lund ja külma, et vältida pinnasekahjustusi. Kui sobivaid ilmasid ei tule, lükatakse raie edasi.

Piirkonna kogukonna seisukohtade teadasaamiseks ongi kokku kutsutud praegune koosolek. Esmajärjekorras ootame seisukohti Randvere Ritsika ja Kikerpuu tee majapidamistega piirnevate kvartalite VI060 eraldiste 20, VI064-9 ja 14 osas. Seal on metsa all palju jalgradasid, kus liiguvad ka lasteaia lapsed. Majade pool kraavi servas on võimalik säilitada põõsarinnet pihlaka jt lehtpuude näol, mis tekitaksid raie ja majade vahele puhvri. Kuuski ja muid vanu puid ei tohiks jääda aiale lähemale kui ca 30 m (puu kõrgus).

Randvere piirkonna kõige halvemas seisus kuusikute asukohad.

Tehti ettepanek, et loodus võiks toimetada oma äranägemise järgi ja tormimurru asemele kasvaks siis looduslik uuendus. Nagu Tädu õpperaja infotahvliel kirjas – olekski see siis looduslik mitmekesisus. Teine ettepanek oli, et probleemsed vanad

kuusikud peaks just likvideerima võimalusel lageraie korras, et asemele saaks uus männi põlvkond. See oleks samuti mitmekesisus, kui tekiks noori puistuid.

A. Süda juhtis tähelepanu sellele, et vald ja kogukonnad peavad jõudma arusaamisele, mida Viimsi metsades näha tahetakse. Kas säilitada praegune olukord ja vanu metsasid mitte uuendada või teha kokku lepitud viisil raieid vanades metsades. Vanade metsade uuendamist karta ei tohiks, sest enamik tormimurdu ja kuivanud puid jääks nagunii alles. Põhieesmärk peaks aga olema see, et metsas, kus rahvas rohkem liigub, oleks turvaline viibida. Üldjuhul ei meeldi rahvale jalutamiseks ohtlikud tormimurrud ja kuusikud. Eelistatakse valgusküllaseid ja hooldatud männikuid.

Küsi, mida arvavad valla esindajad tekkinud metsade olukorrast. T. Rebane selgitas, et valla kaitsealad loodi tõesti eesmärgiga säilitada metsade mitmekesisus. Kuid tänane vanade metsade olukord nõuab siiski raietega sekkumist. Muidu ei ole võimalik turvalist metsas puhkamise võimalust saavutada. Metsade seisukorra parandamise eesmärgil on tehtud RMK-ga koostööd ja jõutud sarnaste arusaamisteni.

M. Markus lisas, et käis kõik RMK poolt märgitud probleemkohad läbi ja nõustus RMK ettepanekutega, et seal tuleb olukorda raiega parandada. Osades kohtades nõustus lageraie ettepanekuga, osades muutis RMK ettepanekut. M. Markus lisas, et talle on keskkonnaspetsialistina nähtavad kaitstavate objektide asukohad kaardil ja tegi parandusi ka selles osas, et säilitada vanu haabasid lindude pesitsemise võimaluste säilitamiseks.

Küsi, kas oleks võimalik metsamaterjali kokkuvedu teha hobuste või ATV-ga. A. Süda vastas, et teoorias oleks see võimalik, kui leiduks töövõtu soovijaid. Kuid nii suures mahus kindlasti töövalmidust ei ole. RMK-l puudub samuti selline võimekus. Küsi, kas on elanikel võimalik teha sanitaarraiet. S. Heinla vastas, et RMK müüb elanikkonnale väikeses koguses (kuni 30 tm aastas ühe ostja kohta) sanitaarraie õigust. Ja see oleks sellises kohas vägagi tervitatav. RMK töötaja tuleb kohale, märgib puud, koostab hindamise ja pärast maksmist ning lepingu sõlmimist on kolme kuu jooksul õigus töid teha. Omaalgatuslikult puid metsast ära viia ei tohi. Küll võib alati eemaldada rajale või teele kukkunud või ohtliku puu, kuid ära viia seda ei tohi.

OTSUSTATI:

- Külavanem ja teised huvilised vaatavad üle võimalikud raiekohad ning teadaolevad metsarajad. Seejärel annavad omapoolse seisukoha. Seisukohtade kujundamisel peab arvestama perspektiiviga, mida tahetakse metsas näha ja kuidas saavutada maksimaalne ohutus metsas liikujatele.
- Soovijad võivad RMK-ga ühendust võtta sanitaarraie korras tormimurru või kuivanud puude raieks-ostuks. Täpsem info on RMK kodulehel: <https://rmk.ee/puidu-muuk/varu-ise-puitu/>.
- Randvere kohalikult lasteaialt uuritakse, kus nad täpsemalt jalutamas käivad ja millised oleksid nende seisukohad raiete osas.
- Kokku lepitud lageraie aladele tellitakse keskkonnaametilt metsakaitseline ekspertiis.
- Kui raieks sobivate ilmade saabumise ajaks ei ole veel keskkonnaameti metsakaitseline ekspertiis läbi viidud, lükkub lageraie edasi tulevale talvele.
- Sanitaarraietega saab sobivate ilmaolude saabumisel alustada.

- Raied viiakse läbi vaid lume ja külma olemasolul, kui pinnase kahjustuse võimalus on kõige väiksem. Sobivate ilmaolude puudumisel lükatakse raied edasi.
- Täpsem otsus raieviisi (lage- või sanitaarraie) ja raie tingimuste kohta võetakse vastu pärast seda, kui kogukond on võimalikud raiekohad üle vaadanud ja kaitseala valitseja (vald) andnud oma lõplikud seisukohad.

Koosolek lõppes kell 18.35.

Kokkuvõtte koostas koosoleku juhataja Alar Süda